

Sygn. akt VI Ka 224/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Irena Linkiewicz (spr.)
Sędziowie:	SO Elżbieta Kosecka - Sobczak SO Piotr Żywicki
Protokolant	staż. Monika Detmer

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Mirosławy Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2013r.,

sprawy D. M.

skazanego wyrokiem łącznym

na skutek apelacji wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w Elblągu

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 19 kwietnia 2013 r., sygn. akt VIII K 145/13

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Elblągu do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt VI Ka 224/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Elblągu wyrokiem łącznym z dnia 19 kwietnia 2013 r. w sprawie o sygn. akt VIII K 145/13 rozstrzygnął w przedmiocie jednostkowych skazań D. M. w sprawach obejmujących następujące prawomocne wyroki:

1. Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 14 stycznia 2008r., wydanym w sprawie II K 1073/07,
2. Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 05 lutego 2009r., wydanym w sprawie II K 749/08,
3. Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 10 lutego 2009 r., wydanym w sprawie II K 22/09,
4. Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 04 listopada 2010 r., wydanym w sprawie VIII K 831/10,
5. Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 28 stycznia 2011 r., wydanym w sprawie II K 1848/10,

6. Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 08 kwietnia 2011 r., wydanym w sprawie II K 261/11,

7. Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 26 maja 2011 r., wydanym w sprawie VIII K 208/11.

Sąd Rejonowy w Elblągu powyższym wyrokiem łącznym:

I. na podstawie art. 85 kk w zw. z art. 86 §1 k.k. połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wobec D. M. prawomocnymi wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 05 lutego 2009 r., wydanym w sprawie II K 749/08, - Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 10 lutego 2009 r., wydanym w sprawie II K 22/09

i wymierzył skazanemu karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

II. na podstawie art. 85 kk w zw. z art. 86 §1 kk połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wobec D. M. prawomocnymi wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 28 stycznia 2011 r., wydanym w sprawie II K 1848/10,

- Sądu Rejonowego w Elblągu z dnia 26 maja 2011 r. wydanym w sprawie VIII K 208/11

i wymierzył skazanemu karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

III. stwierdził, że pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach jednostkowych podlegają odrębnemu wykonaniu,

IV. na podstawie art. 572 kpk w zw. z art. 85 kk umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego odnośnie wyroków : Sądu Rejonowego w Elblągu wydanego w sprawie II K 1073/07, Sądu Rejonowego w Elblągu wydanego w sprawie VIII K 831/10 i Sądu Rejonowego w Elblągu wydanego w sprawie II K 261/11

V. zwolnił skazanego z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych.

Powyższy wyrok łączny zaskarżył Prokurator Rejonowy w Elblągu wnosząc apelację.

Prokurator Rejonowy w Elblągu zaskarżając wyrok na niekorzyść skazanego D. M., zarzucił mu na podstawie art. 438 pkt 2 kpk obrażę prawa karnego procesowego, mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 413 kpk polegającą na niezawarciu w treści przedmiotowego wyroku wszystkich niezbędnych elementów jakie wyrok powinien zawierać a mianowicie czynów za jakie D. M. został skazany oraz wymiarów kar jednostkowych, podlegających łączeniu.

Po zmodyfikowaniu wniosku na rozprawie odwoławczej, Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Elblągu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wniesiona przez Prokuratora Rejonowego jako zasadna zasługiwała na uwzględnienie i skutkować musiała uchyleniem zaskarżonego wyroku w całości z jednoczesnym przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Naruszenie przepisów postępowania karnego, jakiego dopuścił się Sąd Rejonowy, nakazuje stwierdzić, że Sąd ten w sposób nieprawidłowy zredagował wyrok łączny .

W pełni należy zaaprobować, wyeksponowany przez prokuratora zarzut obrazy przepisów prawa procesowego, tj. art. 413 kpk , z przyczyn wskazanych w omawianej skardze apelacyjnej. Analiza zakwestionowanego rozstrzygnięcia bezspornie potwierdziła naruszenie przez sąd meriti powyższej normy postępowania. Jak zasadnie podnosi

skarżący zaskarżony wyrok obarczony jest ewidentnymi wadami, co w efekcie uniemożliwia Sądowi Okręgowemu kontrolę jego zasadności i prawidłowości.

Ustosunkowując się do podniesionego zarzutu obrazu art. 413 kpk, a dokładnie obrazu art.413 § 1pkt 4 kpk i § 2 pkt 1 kpk w zw. z art. 574 kpk, należy w pierwszej kolejności podkreślić, że ustawa wiąże skutki prawne wyłącznie z prawomocnym rozstrzygnięciem, a zwłaszcza z wyrokiem (art. 8 § 2 kpk, art. 11 kpk).

Każdy wyrok, musi spełniać wymogi określone w art. 413 § 1 kpk, a wyrok skazujący ponadto wymogi wskazane w § 2 tegoż przepisu. Przepis art. 413 kpk obliguje sąd do zredagowania wyroku w taki sposób, aby jego treść była zrozumiała w płaszczyźnie przedmiotowej i podmiotowej i bez żadnych wątpliwości wskazywała jaki czyn został przypisany sprawcy. Oznacza to konieczność wskazania w opisie czynu wszystkich jego elementów mających znaczenie dla kwalifikacji prawnej, czy też przemawiających za przyjęciem określonej instytucji prawa materialnego (np. przemawiających za wystąpieniem przesłanek do orzeczenia kary łącznej – art. 85 kk). Każdy wyrok powinien spełniać postulat jasności, jednoznaczności i czytelności nie tylko dla osób profesjonalnie zajmujących się stosowaniem prawa sądowego ale również dla wszystkich takiej znajomości przedmiotu nieposiadających. Zasada zawarta w art. 413 kpk nakazuje zredagować wyrok w sposób taki, aby z niego było widać nie tylko za jaki czyn sąd ten sądził oskarżonego, lecz także jaki mu ostatecznie przypisał. Czyn musi być sformułowany w sposób precyzyjny, bo odzwierciedlający istotne okoliczności zachowania się oskarżonego i nienasuujący jakichkolwiek wątpliwości, co do ram czasowych, miejsca i okoliczności zdarzenia, znamienych dla danego typu zabronionego czynu (por. wyrok SN z dnia 15.05.2001r. Prok. i Pr. 2001/10/7). Wyrok łączny natomiast ze swej istoty winien odzwierciedlać wszystkie okoliczności wskazujące na prawidłowość ustalenia, że zaistniały warunki do jego wydania, w tym musi zawierać dokładne ustalenie treści prawomocnych wyroków, na podstawie których skazano oskarżonego na kary jednostkowe składające się na konstrukcję kary łącznej. Nie jest jednocześnie wystarczające przy redakcji wyroku łącznego ograniczenie się do zawarcia w nim ustalenia, że zachodzą przesłanki z art. 85 kk, to jest ustalenia, że przypisane skazanemu prawomocnymi wyrokami przestępstwa, pozostające w zbiegu realnym, popełnione zostały przed wydaniem pierwszego, choćby nieprawomocnego wyroku. W wyroku łącznym konieczne jest bowiem nadto dokładne ustalenie treści prawomocnych wyroków (w tym wskazanie dat popełnienia przypisanych czynów, ich kwalifikacji prawnej, rodzaju i wymiaru orzeczonej kary i środków karnych, zastosowanych środków probacyjnych), z uwzględnieniem rozstrzygnięć sądów odwoławczych, a także modyfikacji w toku postępowania wykonawczego, poprzez decyzje o warunkowym przedterminowym zwolnieniu, warunkowym zawieszeniu wykonania kary orzeczonej w wymiarze bezwzględnym, zarządzeniu wykonania kary warunkowo zawieszanej itp.

Ponownie należy podkreślić, że w wyroku sąd musi przedstawić choćby w sposób zwięzły, poczynione przez siebie ustalenia faktyczne, które w rozwiniętej formie znajdą miejsce w pisemnym uzasadnieniu, o ile takowe zostanie sporządzone. Jest jednocześnie oczywiste, że ustalenia zawarte w uzasadnieniu wyroku muszą korespondować z tymi, które w opisie czynów czy też w opisie wyroków jednostkowych (w przypadku wyroku łącznego) zostały zawarte w części dyspozytywnej.

Odnosząc powyższe rozważania do realiów niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że redakcja zaskarżonego wyroku łącznego, bez jednoczesnego zawarcia w nim ustalenia treści prawomocnych wyroków jednostkowych (w tym bez wskazania dat popełnienia przypisanych skazanemu czynów, ich kwalifikacji prawnej, rodzaju i wymiaru orzeczonych kar jednostkowych i środków karnych, zastosowanych środków probacyjnych), czyni zaskarżone orzeczenie nieprecyzyjnym i niepełnym.

Naruszenie to w niniejszej sprawie sprowadza się zatem do tego, że poza wyrokiem znalazły się niezbędne i istotne elementy, o których mowa w art. 413 kpk, a które to uchybienie w rezultacie uniemożliwia prawidłowe zweryfikowanie i odczytanie orzeczenia.

Jak już wyżej zaznaczono, o kształcie przypisanego przez sąd oskarżonemu czynu decyduje bowiem bez reszty treść wyroku, a więc właśnie zawarte w tym wyroku przytoczenie opisu czynu, którego popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu, zaś w przypadku wyroku łącznego odzwierciedlenie treści prawomocnych wyroków jednostkowych.

Każdy wyrok stanowi integralną całość, zawiera rozstrzygnięcie sądu i nie można treści (przedmiotu) tego rozstrzygnięcia ustalać na podstawie analizy akt czy analizy treści pisemnego uzasadnienia. W przedmiotowej sprawie prawidłowe ustalenie wystąpienia przesłanek do wydania wyroku łącznego wiązałoby się z koniecznością odczytywania wyroku nie samodzielnie, a przez analizę akt sprawy i treść pisemnego uzasadnienia.

Zakwestionowane przez prokuratora powyższe rozstrzygnięcie obarczone jest tak istotną wadą, której stwierdzenie powoduje konieczność wydania przez sąd odwoławczy wyroku kasatoryjnego.

Reasumując, uchybienie którego dopuścił się sąd orzekający spowodowało co najmniej niezrozumiałość i nieczytelność orzeczenia. Tego rodzaju uchybienie uznać należy za rażącą obrazę przepisów prawa procesowego w postaci art. 413 § 1 pkt 4 kpk i § 2 pkt 1 kpk w zw. z art. 574 kpk, która – jak to podkreślał w tego rodzaju sytuacjach Sąd Najwyższy – mogła mieć wpływ na treść wyroku. Rażący charakter wskazanego naruszenia jest oczywisty, nie sposób przecież zaakceptować orzeczenia, które wbrew gwarancyjnej funkcji przytoczonego przepisu prawa nie daje się jednoznacznie odczytać.

W konsekwencji, już tylko z powodu stwierdzenia powyższych uchybień, którymi było dotknięte zaskarżone rozstrzygnięcie niemożliwym było poddanie go kontroli.

Dopuszczenie się przez sąd orzekający tego rodzaju uchybień o charakterze proceduralnym, obligowało sąd odwoławczy na podstawie art. 437 § 2 k.p.k do uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania. Tylko bowiem w ten sposób możliwie będzie zapewnienie skazanemu należytej instancyjnej kontroli prawidłowości określenia zarówno zbiegu realnego, jak i wysokości kary łącznej .

Dopiero po ponownym przeprowadzeniu postępowania Sąd I Instancji zobowiązany będzie wydać wyrok łączny respektując przesłanki do jego wydania.